

TIETOMYLLYTYS II

TIETOTEKNIKKAKOULUTUSHANKE VILJELIJÖILLE

LOPPURAPORTTI 1.10.2002 – 30.9.2003

Tavoite 1

Koulutus- ja kehittämiskeskus PohjanTähti

13.6.2003

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	3
1.1 HANKKEEN TAUSTAA.....	3
1.2 HANKKEEN TAVOITE.....	3
1.3 HANKKEEN KOHDERYHMÄ JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	3
2 HANKKEEN KUVAUS	3
2.1 VASTUULLINEN TOTEUTTAJA.....	4
2.3 OHJAUSRYHMÄN KOKOONPANO.....	4
2.4 RAHOITTAJAT	5
3 KESKEISET TOIMENPITEET	5
3.1 TIEDOTTAMINEN	5
3.2 TIETOTEKNIKKAKOULUTUS	5
3.3 KARTOITUS VIJELIÖIDEN KONE- JA LAITEKANNASTA SEKÄ OHJELMISTOTARPEISTA.....	6
4 TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN	6
4.1 LAADULLISET TAVOITTEET JA TULOKSET.....	6
4.1.1 <i>Koulutuksen palaute</i>	6
4.2 MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET JA TULOKSET.....	7
5. HANKKEEN TALOUS	7
5.1 RAHOITUSSUUNNITELMA	7
5.2 HANKKEEN TOTEUTUNEET KUSTANNUKSET.....	8
6 YHTEENVETO JA HANKKEEN JATKOTOIMENPITEET	8
7. LIITTEET	9

1 Johdanto

1.1 Hankkeen taustaa

Oulunkaaren seutukunnan kunnissa tietotekniikan kehitys on ollut nopeaa samoin kuin muuallakin. Tietotekniikkaan on panostettu jo pitkään. Tietotekniikan perusteita on opetettu eri ammattiryhmille, mutta maataloille suunnattu tietotekniikkakoulutus on jäänyt huomiotta. Kuitenkin maataloilla tietotekniikan käyttö on yleistynyt ehkä jopa nopeammin kuin muilla ammattiryhmillä. Pohjois-Pohjanmaan maaseutubarometrin (TE-keskus 2001) mukaan tärkeimpiä koulutusaloja maataloilla ovat ATK:n perustaidot ja kirjanpito.

Pudasjärvellä toteutettiin tämän hankkeen taustalla oleva pilottihanke, Tietomylytys. Hanke suunniteltiin ja käynnistettiin Pudasjärven maaseututoimen tekemän tarvekartoituksen perusteella. Pilottihankkeesta sadut kokemukset osoittivat hankkeelle olleen selkeä tilaus. Hankkeen laajentamistarvetta koskemaan koko Oulunkaaren seutukuntaa arvioitiin seutukunnan maaseututiimin toimesta. Maaseututiimi katsoi hankkeen laajentaminen perustelluksi.

Hankkeen tuottamasta koulutuksesta hyötyvät ensisijaisesti viljelijät. Hankkeen tuottamaa paikallista osaamista voi jatkossa hyödyntää kohdentamalla koulutusta seutukunnan alueen viljelijöille samantyyppisen hankkeen muodossa. Viljelijöiden kone- ja ohjelmistotarpeista ovat luonnollisesti kiinnostuneita yhteistyöorganisaatiot; alan palveluja tarjoavat yritykset ja ohjelmantoinittajat.

Hanke toteutetaan sekä Tavoite 1 – että ALMA ohjelmien rahoittamana.

1.2 Hankkeen tavoite

Hankkeen päätavoitteena on lisätä Oulunkaaren seutukunnan, Tavoite 1 –alueen (li, Kuivaniemi, Utajärvi, Yli-Kiiminki, Yli-li) maatilayrittäjien tietoteknistä ammattiosaamista. Hankkeen myötä maatilayrittäjillä on mahdollisuus kehittää ja laajentaa tietotekniikan käyttöä omassa toiminnassaan sekä saada tarvittavaa opastusta ja neuvontaa kaikissa tietotekniikkaan liittyvissä asioissa. Koulutuksen jälkeen viljelijät suorittavat itsenäisesti yritystoimintaansa liittyvistä tiedonkäsittelytehtävistä. Koulutusjakson jälkeen viljelijöillä on paremmat valmiudet oman ammattiosaamisensa kehittämiseen tietotekniikan avulla, esimerkiksi verkko-oppimisen näkökulmasta.

1.3 Hankkeen kohderyhmä ja toimintaympäristö

Hankkeen kohderyhmänä ovat Oulunkaaren seutukunnassa, ALMA- ja Tavoite 1 –alueiden kunnissa toimivat maatilayrittäjät. Hankkeen aikana järjestettävään tietotekniikkakoulutukseen osallistuu yhteensä 21 viljelijää. Tavoite 1 ja ALMA –alueiden opiskelijoiden kesken jakauma on seuraava: Muhos: 11 opiskelijasta 5 on ALMA –alueen kunnista, 6 opiskelijaa Tavoite 1 –alueen kunnista. li: 10 opiskelijasta 2 on ALMA -alueen kunnista, 8 Tavoite 1 –alueelta. Opiskelijoista 15 on naisia. Hankkeen kouluttajatahona toimii kehittämis- ja koulutuskeskus PohjanTähti. Hankkeessa toimii kolme henkilöä os aikaisesti; hankkeen vetäjä ja kaksi ATK-kouluttajaa.

Maatilatalouksien erityisohjelmistoja tuottavat yritykset (ohjelmantoinittajat) toimivat tärkeänä yhteistyötahona hankkeen aikana.

2 Hankkeen kuvaus

Tietomylytys - koulutushanke on Pudasjärven kunnan, Koulutus- ja kehittämiskeskus PohjanTähden koulutushanke, joka palvelee ALMA- ja Tavoite 1 -alueiden viljelijöitä. Hankkeen toteutusaika on 1.10.2002 – 30.5.2003.

2.1 Vastuullinen toteuttaja

Pudasjärven kunta, kehittämis- ja koulutuskeskus PohjanTähti

2.2 Hankkeen yhteyshenkilöt

Hankkeen vetäjä:

Sari Juusola, koulutussuunnittelija
Kehittämis- ja koulutuskeskus PohjanTähti
p. 08-8202 386
fax. 08-823 456
sari.juusola@pudasjarvi.fi

Matti Matero, yksikön johtaja
Kehittämis- ja koulutuskeskus PohjanTähti
p. 08-8202 386
fax. 08-823 456
matti.matero@pudasjarvi.fi

2.3 Ohjausryhmän kokoonpano

Hankkeen valvonnasta ja ohjauksesta vastaavaan ohjausryhmään kuuluvat seuraavat hankkeessa mukana olevien tahojen edustajat:

Iin kunta, Riitta Hopponen
PL 24
91100 Ii
0400-581 550 tai 819 8305
riitta.hopponen@ii.fi

Utajärven kunta, Timo Halonen
PL 18
91601 Utajärvi
puh. 5510 299
timo.halonen@utajarvi.fi

Muhoksen kunta, Reino Laitinen, ohjausryhmän puheenjohtaja
PL 39
91501 Muhos
reino.laitinen@muhos.fi

Tauno Laurila
JoMMa ry
Piisilta 1
91100 Ii
Puh. 040 739 3925
Tauno.laurila@iiseutu.fi

Sari Juusola, ohjausryhmän sihteeri
Teollisuustie 1
93100 Pudasjärvi
Puh. 040-5372 852
Sari.juusola@pudasjarvi.fi

2.4 Rahoittajat

Hankkeen julkisen rahoituksen osuudesta vastaavat TE-keskus, JoMMA -toimintaryhmä sekä Oulun-kaaren seutukunnan, ALMA –alueen kunnat; Haukipudas, Kiiminki, Muhos. Yksityinen rahoitusosuus koostuu osallistujien suorittamasta koulutuksen osallistumismaksusta. Hanke kuuluu toimintalinjaan 2 (maaseutu) ja toimenpidekokonaisuuteen 2.3 (koulutus), JoMMA toimintaryhmä. Hankkeen päärahoitusmuoto on EMOTR.

3 Keskeiset toimenpiteet

3.1 Tiedottaminen

Hanke käynnistyi marraskuussa alueen viljelijöille suunnatulla koulutustiedotteella. Suoramarkkinointi tavoitti 100 % maanviljelijöistä sekä kaikki alueen maatalouslomitusyössä vakituisesti toimivat. Paikallislehdissä (Tervareitti, Rantapohja, ProAgria) julkaistiin ilmoitus hankkeen koulutuksen alkamisesta. Hankkeen etenemisestä on tiedotettu koulutukseen osallistujille ja sidosryhmille postitse ja sähköpostitse. (Liite 1, ilmoitukset ja tiedotteet)

Hankkeen www -sivut ovat nähtävillä osoitteessa
<http://www.pudasjarvi.fi/pohjantahti/projektit/tietomylylytys/>

3.2 Tietotekniikkakoulutus

Hankkeen koulutus toteutettiin syyskaudella 2002 seuraavasti:

Muhoksella koulutuksen ajankohtana oli 11.11.2002 – 13.12.2002. Koulutuspäiviä toteutettiin yhteensä 8. Koulutukseen osallistui 10 oppilasta. Tästä koostuu yhteensä 80 oppilastyöpäivää. Opiskelijoista 6 kpl on Tavoite 1 –alueelta, 5 kpl ALMA –alueelta. (Liite 2, koulutuksen osallistujalistat). Koulutukseen osallistuvien oppilaiden osallistumisprosentti oli kiitettävä (Liite 3, koulutuksen läsnäololistat). Koulutuspäiviä oli keskimäärin kaksi / viikko. Koulutus toteutettiin lähiopetuksena Pohjois-Pohjanmaan ammattioppilaitoksen Muhoksen toimipisteessä.

Koulutuksen sisältö:

Erytisohjelmien perusteet -osiossa tutustuttiin tietokonealitteistoon ja tietotekniikan perusteisiin. Koulutusosion toteutti Koulutus- ja kehittämiskeskus PohjanTähti.

Tietotekniikan perussovellusten tehokas hyödyntäminen ja soveltaminen maatilayritysten tarpeisiin -osiossa tutustuttiin tekstinkäsittelyn ja taulukkolaskennan hyödyntämiseen maatilayrityksen toiminnassa. Koulutusosion toteutti Koulutus- ja kehittämiskeskus PohjanTähti.

Iissä koulutuksen ajankohtana oli 25.11.2002 – 17.12.2002. Koulutuspäiviä toteutettiin yhteensä 6, joista yksi etäopetuspäivä. Koulutukseen osallistui 11 oppilasta. Tästä koostuu yhteensä 66 oppilastyöpäivää. Opiskelijoista 8 kpl on Tavoite 1 –alueelta, 2 kpl ALMA –alueelta. Koulutuspäiviä oli keskimäärin kaksi / viikko. Koulutus toteutettiin lähiopetuksena Iin Micropoliksessa.

Koulutuksen sisältö:

Erytisohjelmien perusteet -osiossa tutustuttiin tietokonealitteistoon ja tietotekniikan perusteisiin. Koulutusosion toteutti Koulutus- ja kehittämiskeskus PohjanTähti.

Tietotekniikan perussovellusten tehokas hyödyntäminen ja soveltaminen maatilayritysten tarpeisiin - osiossa tutustuttiin tekstinkäsittelyn ja taulukkolaskennan hyödyntämiseen maatilayrityksen toiminnassa. Koulutusosion toteutti Koulutus- ja kehittämiskeskus PohjanTähti.

Liitteenä toteutunut aikataulu- ja koulutussuunnitelma (liite 4).

3.3 Kartoitus viljelijöiden kone- ja laitekannasta sekä ohjelmistotarpeista

Maatilojen laite- ja ohjelmistokanta kartoitettiin kyselyn avulla (liite 5). Viljelijöiden koulutustarvetta on kartoitettu ja kartoitetaan edelleen hankkeen aikana. Koulutuksen sisältöä räätälöidään koulutuksen aikana kohderyhmän toiveiden ja tarpeen mukaisesti. Kartoituksen tuloksena suurin osa tiloista haluaa asiantuntijan konsultointikäynnin kurssin aikana. Käynnit toteutetaan kevään 2003 aikana. Konsultoinnin toteuttavat Koulutus- ja kehittämiskeskus PohjanTähden järjestelmäasiantuntija ja tekninen asiantuntija.

4 Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Hankkeen keskeiset tavoitteet (vrt. hankesuunnitelma)

4.1 Laadulliset tavoitteet ja tulokset

Tietotekniikan käyttöä on hankesuunnitelmassa mainitun tavoitteen mukaisesti edistetty alueen maatilayrityksissä yrityksissä neuvomalla ja opastamalla, tuottamalla maatilakohtaisia tietotekniikkaratkaisuja ja järjestämällä kohderyhmän tarpeisiin räätälöityä tietotekniikkakoulutusta. Hankkeen järjestämän koulutuksen 21 osanottajasta 15 on naisia. Koulutuksella on ollut myönteinen vaikutus alueen naisten koulutuksen määrään ja tasoon.

4.1.1 Koulutuksen palaute

Syksyn koulutusjakson aikana koulutuksen kohderyhmältä pyydettiin palautetta. (Liite 6). Palautteiden perusteella voidaan todeta kohderyhmän olleen tyytyväinen koulutuksen tasoon ja opittuihin aihealueisiin.

Hyödyllisiksi opituiksi aihealueiksi ovat osoittautuneet varsinkin taulukkolaskenta ja tekstinkäsittely. Turhia opiskeltavia asioita kurssilla ei oppilaiden mielestä ole ollut.

Koulutus on vastannut odotuksia.

"Kurssi on ollut todella monipuolinen ja paljon tietoa tuova."

"En olisi uskonut oppivani näin paljon tällä kurssilla näin lyhyessä ajassa."

Koulutuksen järjestäjätahon toimintaan on oltu tyytyväisiä.

"Kurssi paikka hyvä. "

"Kurssittajat ovat hyvästi seuranneet kaikkia ja auttaneet ongelma tilanteissa. Myös ennestään vähän konetta käyttäneet ovat pysyneet mukana."

Omaa osuuttaan opiskelijat kommentoivat seuraavasti:

"Välillä on päiviä, että ei pysty järjestämään aikaa kurssille."

"Mielellään olisi ajoissa paikalla, vaan kun ei oikein kerkeä."

"Yksityiselämän tapahtumat vaikuttaneet niin paljon, etten ole saanut tarpeeksi paneutua tai en ollenkaan edes yhtenä iltana opetettuihin asioihin kotona tietokoneen ääressä."

"Motivaatio on ollut korkealla. n=2"

"Kurssin edetessä mielenkiinto vain lisääntynyt."

"Lasten sairastelu estänyt osallistumasta jokaiselle kurssille."

”Tutut asiat veivät huomion välillä muualle ja sitten seuraaminen jäi välillä puolitiehen.”

Koulutuksen vaikutus tilan toimintaan ja tietotekniseen osaamiseen on jo syyskauden koulutuksen perusteella arvioitu erittäin positiiviseksi:

”Tosi paljon hyötyä, kun oppinut tekemään mainokset itse ja vielä kun oppisi kirjanpito-ohjelman.”

”Tietokoneen ongelma tilanteisiin uskaltaa tarttua helpommin.”

”Jos saamme lypsyrobotin, uskallan kurssin ja tulevan Lely-kurssin avulla toimia koneen kanssa varmemmin.”

Muita kommentteja:

”Hyvä kurssi. Suosittelisin muillekin”

”Oppii paljon”

”Hyvä yhteishenki”

”Saa tavata muita tuottajia, jää haikea mieli kurssin loputtua.”

”Koulutus suunnitelma ja ohjelmat juuri oikeat.”

”Kannattaa tulla kurssille vaikkei osaisi vielä tietokoneesta mitään.”

”Toivottavasti saamme jatkokoulutusta.”

”Koulutus on vähentänyt ennakkoluuloja tietokoneen käytöstä ja annettu materiaali on avannut koneen käyttöä kotiloissa.”

”Opetus toteutettu tosi hyvin, ottaen huomioon oppilaiden eritason.”

”Miten olisi jatkokurssi samalle ryhmälle syksyllä lokakuusta eteenpäin, käsiteltäis lisää exeliä, veb-sivujen tekemistä, internet ynm?”

4.2 Määrälliset tavoitteet ja tulokset

Hankkeen alkuperäisenä tavoitteena on toteuttaa yhteensä 1560 oppilastyöpäivää. Syksyn 2002 koulutus ei toteutunut alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Opiskelijoita ei ole ilmoittautunut suunnitelmien mukaan. Oppilastyöpäivien määrää pyritään nostamaan seuraavilla toimenpiteillä: kevään 2003 maatilojen erityisohjelmistojen koulutusmahdollisuutta markkinoidaan alueen viljelijöille. Lisäksi suunnitellaan erillisiä seminaareja erityisohjelmistoista ja muista hankkeen sisältöihin liittyvistä ja niistä sivuavista asioista.

5. Hankkeen talous

5.1 Rahoitussuunnitelma

Hankkeen rahoitus on toteutettu julkisen ja yksityisen rahoituksen osuuksin. Julkisesta rahoituksesta vastaavat TE-keskus EU- ja valtio-osuuksillaan sekä mukana olevat kunnat osuudellaan. Yksityisen rahoitusosuuden kattavat koulutuksen osallistumismaksut. Hankkeen hyväksytyt kustannusarvio on 57 390,00 € (alv 0%). Avustusta hankkeelle on myönnetty yhteensä 41 320,00 €. Julkisen rahoituksen osuus hankkeen hyväksytystä kokonaisrahoituksesta on 90 % eli enintään 51 650,00 €.

Kokonaisrahoitus kattaa hankkeen kustannukset ja jakaantuu seuraavan taulukon mukaisesti:

RAHOITUSSUUNNITELMA AJALLE 1.10.2002 – 30.5.2003

2002	euroa
TE-keskus, EU	12 912,00
TE-keskus, valtio	7 748,00
Kunta	5 165,00
Julkinen rahoitus yhteensä	25 825,00
Yksityinen, rahallinen osuus	2 870,00
Yksityinen rahoitus yhteensä	2 870,00
Hyväksytyt hankerahoitus yhteensä	28 695,00

Kokonaisrahoitus vuodelle 2002	28 695,00
---------------------------------------	------------------

2003	euroa
TE-keskus, EU	12 912,00
TE-keskus, valtio	7 748,00
Kunta	5 165,00
Julkinen rahoitus yhteensä	25 825,00
Yksityinen, rahallinen osuus	2 870,00
Yksityinen rahoitus yhteensä	2 870,00
Hyväksytty hankerahoitus yhteensä	28 695,00
Kokonaisrahoitus vuodelle 2003	28 695,00

Kokonaisrahoitus yhteensä	57 390,00
----------------------------------	------------------

5.2 Hankkeen toteutuneet kustannukset

Hankkeen toteutuneet kustannukset ajalla 1.2 – 30.6.2002:

	Kustannusarvio / 1.10.2002– 31.12.2002	Toteutunut 1.10.2002– 31.12.2002
Palkat ja sivukulut	16 372,00	8 451,42
Ostopalvelut, palkkiot ja niiden sivukulut	1 987,00	
Matkakulut	3 537,00	733,31
* vuokrat (koulutustilat ja tietokone-laitteistot)	5 159,00	376,29
* toimistokulut (ohjelmistolisenssit, opetusmateriaalit)	967,00	1 362,27
* muut (postitus, ilmoitukset)	673,00	1 633,88
Yhteensä	28 695,00	12 557,17

Liitteenä ote kirjanpidosta. (Liite 7).

6 Yhteenveto ja hankkeen jatkotoimenpiteet

Hankkeessa mukana olevien maatilayritysten määrä ja koulutukseen osallistuvien läsnäolo prosentti ovat osoittaneet että tarvetta maatilayritysten tietotekniikan käyttövalmiuksien parantamiselle on.

Hankkeen kustannusten toteutuminen vuonna 2002 ei ole toteutunut alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Hankkeen aloitus on viivästynyt TE-keskuksen virallisen päätöksen viivästymisen vuoksi. Koulutuksen markkinointia ei aloitettu ajallaan taloudellisen riskin vuoksi. Kustannusten muutos ei ole vaikuttanut hankkeeseen laadullisesti, joten muutoshakemusta maksatuksen osalta ei tulla esittämään. Hankeaikaa esitetään jatkettavaksi 4 kuukaudella syyskuun 2003 loppuun.

Hanke jatkuu edelleen. Kevään 2003 koulutusjakson sisältöön kuuluvat seuraavat osiot: Perussovellusten hyödyntäminen –osiossa suunnitellaan ja tuotetaan www-sivuja yritysten tarpeisiin. Kuvankäsittelyjaksolla tuotetaan kuvamateriaalia yritysten markkinointikäyttöön. Laitteisto –osiossa keskitytään tietokone-laitteiston ylläpitoon. Internet ja sähköposti –osiossa tutustutaan internetin ja sähköpostin tarjoamiin mahdollisuuksiin maatilayrityksen toiminnassa. Tietotekniikan erikoissovellukset maataloudessa –osio käsittää erilaisten maataloilla käytettävien ammattiohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia käytännön tapaus-esimerkkien ja harjoitusten avulla. Osallistujajoukon mielenkiinto on määritellyt tämän osakokonaisuuden täsmällisen sisällön. Opiskeltavia sovellusalueita ovat mm. viljelyohjelmat, metsäohjelmat sekä laskentakeskuksen ohjelmat.

7. Liitteet

Liite 1: ilmoitukset ja tiedotteet

Liite 2: koulutuksen osallistujalistat

Liite 3: koulutuksen läsnäololistat

Liite 4: toteutunut aikataulu- ja koulutus suunnitelma

Liite 5: kartoituskysely maatalojen laite- ja ohjelmistokannasta

Liite 6: Koulutuksen palautekysely

Liite 7: ote kirjanpidosta